

DET KONGELIGE NORSKE
VIDENSKAPERS SELSKAPS
SKRIFTER

1909

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1910

Indhold.

	Side.
1. M. Foslie: Remarks on two fossil Lithothamnia	1—5
2. — Algologiske notiser VI	1—63
3. Signe og Sigval Schmidt-Nielsen: Litt om enkelte benfiskes osmotiske tryk og dets forhold til det ytre miljø (mit einem Resumé in deutscher Sprache)	1—20
4. P. A. Øyen: Kvartær-studier i Trondhjemfeltet I, med et kart	1—102
5. I. Hagen: Forarbejder til en norsk løvmosflora IX. Grimmia- ceæ. X. Timmiaceæ. XI. Schistostegaceæ. XII. Hedwigiaceæ (partiellement en Français)	1—114
6. H. Saxlund: Orten-gammen m. m. (Meddelelser om fund, gjorte i Akerø i ytre Romsdalen 1908)	1—19
7. O. Nordgaard: Beretning om forsøk med utklækning av guldflyndre (<i>Pleuronectes platessa</i> , Lin.) ved Trondhjems biolo- giske station i aarene 1908 og 1909	1—46
8. K. Rygh: En nysfundne helleristning	1—11
9. O. Nordgaard og K. Rygh: Beskrivelse av Busetbopladsen, med figurer i teksten	1—27
10. K. Rygh: Oversigt over videnskabsselskabets oldsagssamlings tilvækst i 1909 af sager ældre end reformationen .	1—39
11. Aarsberetning for 1909	1—44

DET KONGELIGE NORSKE
VIDENSKAPERS SELSKAPS
AARSBERETNING

FOR

1909

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1910

Direktionens Aarsberetning for 1909.

Paa grund av en forandring i budgetterminen blev statsbidraget i 1909 bevilget med 9,000 kr. mot 15,000 kr. i 1908, hvorved fremkom det sedvanlige beløp 12,000 kr. i hvert av aarene. Hertil kommer 600 kr. til dækkeelse af utgifter, som er paaført selskapet ved lov om fredning og bevaring af fortidslevninger.

Budgettet er imidlertid nu saa trængt, at man vistnok snart vil se sig nødt til at andrage om en forhøjelse af det aarlige statsbidrag.

Man androg brændevinssamlaget om et bidrag af 6,000 kr., men det blev likesom i 1908 kun bevilget med 5,500 kr.

Sparebankens ordinære bidrag til selskapet utgjorde det sedvanlige beløp 4,000 kr.

Der vil iaar være forløpet 150 aar siden selskapet blev stiftet. Man antok, at denne begivenhet fortjente at mindes, og at dette vilde paa en passende maate ved at utgive i trykken et betydningsfuldt, men hittil for den største del uttrykt værk av en af selskapets stiftere Gerhard Schøning. Værket indeholder en beskrivelse av hans reise i Norge i antikvarisk og økonomisk øjemed i aarene 1773—75. Av hensyn til omkostninger vil man dog maatte indskrænke sig til utgivelse af den del af værket, som beskriver hans reise i det trondhjemske. Det vil sikkert bli mottatt med betydelig interesse ikke blot af videnskapsmænd, men ogsaa hos almenheten, idet det indeholder vigtige oplysninger og livlige skildringer baade av tidens seder og skikke, de økonomiske forhold og levninger fra fortiden som dengang var tilstede, tildels med avbildninger f. eks. av kirker. Utgivelsen vil bli besørget av overlærer Rygh.

Værket vil antagelig faa et omfang av 40 a 50 ark, og utgifterne er anslaaet til ca. 4,500 kr.

Til delvis dækkelse af disse androg man nu sparebanken om et extraordinaert bidrag af 3,000 kr., fordelt med 1,000 kr. aarlig paa 3 aar. Dette andragende blev ogsaa velvillig indvilget. Senere vil det blive overvejet hvorledes det overskytende beløp skal tilveiebringes. Endel vil vistnok komme ind ved salg af værket.

Renten av selskapets obligationer er fra 11te december nedsat fra 5 til $4\frac{1}{2}$ %.

Av den selskapet tilhørende tomt Erling Skakkes gate 47 d blev i 1903 en fjerdedel bortleiet som oplagstomt til bygmester Henze. Av den udisponerede del av tomten blev i det forløpne aar en halvdel bortleiet likeledes som oplagstomt til „Trondhjems cementstøperi og entreprenørforretning“ mot en aarlig leieavgift av 375 kr.

Kontrakt blev avsluttet, hvorved leien fastsattes til foreløbig at gjælde i 5 aar fra 1909.

Overensstemmende med forslag fra selskapets bygningskomité er der truffet endel foranstaltninger til yderligere sikkerhet mot indbrud og tyveri i selskapets samlingslokaler, særlig oldsagsamlingen og myntsamlingen.

En gaslykte er blet anbragt paa østfløiens sydøstre hjørne.

Forøvrigt bestrides som bekjendt utgifterne til bygningernes vedligehold av kommunekassen. Indlæg av et centralvarmeapparat har været under overveielse, uten at man endnu er kommet til noget endeligt resultat.

Om samlingernes virksomhet henvises til de beretninger fra de forskjellige samlingsbestyrere, som ledsager denne beretning. Fra den botaniske samling er der paa grund av bestyrerens død ingen beretning indkommet. Aabningstiderne har været uforandret de samme som forrige aar.

Til stipendier var paa budgettet opført 1,500 kr., derav 500 kr. til arkæologiske undersøkelser, 600 til zoologiske ved hr. Nordgaard og 400 til algologiske ved hr. Foslie. Det arkæologiske stipendum blev væsentlig benyttet af hr. bibliothekar cand. mag. Th. Petersen. Hans undersøkelser omfattet særlig Hitteren, hvor

han i Hestnæs opdaget en hule, der viste sig at ha været beboet i forhistorisk tid. Her forefandtes et rigt kulturlag opfyldt af redskaper, dyreknokler og planterester. Hulefundet, som i sit slags er det største i det nordenfjeldske Norge, vil bli gjort til gjenstand for en speciel avhandling av cand. Petersen og konservator Nordgaard, som ogsaa deltok i undersøkelsen. Den vil dog først bli trykt i næste aarsskrift.

Efter dertil mottagen indbydelse vil selskabet la sig repræsentere ved den historiske kongres i Bergen i sommer.

Et av en komité utarbeidet forslag til lov om naturfredning har været selskapet oversendt til erklæring uten at ha foranlediget nogen bemærkning fra direktionens og samlingsbestyrernes side.

Selskapet har utgit Skrifter 1908 indeholdende 14 videnskapelige avhandlinger foruten aarsberetning for 1908, ialt henved 43 ark foruten plancher.

Selskapet har lidt et smertelig tap, idet konservator Foslie den 9de november avgik ved døden i en alder av 55 aar. Han havde været ansat ved selskapet siden 1892 og i denne tid utfoldet en energisk og betydningsfuld videnskapelig virksomhet.

Man sendte sørge meddelelse om dødsfaldet til en række utenlandske videnskapsmænd, med hvem den avdøde hadde staat i forbindelse og til en flerhet av de institutioner i utlandet, med hvilke selskapet utveksler publikationer.

Og fra en stor del av disse mottok man kondolanceskrivelser som gav uttryk for hvor høit den bortgangne videnskapsmand var skattet, og hvilket uerstatteligt tap videnskapen hadde lidt ved hans tidlige død.

Direktionen maatte nu ta under overveielse, hvorledes den efter Foslie ledige post, som bestyrer av den botaniske samling og pattedyrsamlingen, burde besættes. Man kom efter konference med samlingsbestyreren til det resultat, at det vilde være umulig at faa knyttet til selskapet en algolog, som direkte kunde fortsætte Foslies arbeider, da en saadan neppe nogensteds var at finde.

Derimot antok man, at det for tiden var paakrævet at faa i selskapets tjeneste en zoolog, hvis specialitet var havforskning,

særlig fordi en fuldstændig utforskning av dyrebestanden i Trondhjemsfjorden nu maatte ansees for det nærmest liggende krav.

Denne ordning kunde saa meget lettere gjennemføres, da hr. Nordgaard var villig til at overta tilsynet med den botaniske samling.

Man indrykket saaledes følgende avertissement i en flerhet av Kristiania-, Bergens- og Trondhjemsaviser:

„Post for en Zoolog.

Ved det kgl. norske videnskapsselskaps (Trondhjems museums) zoologiske samling er en konservatorpost ledig for en zoolog, hvis specialitet er havfaunaen.

Aarlig gage 2,500 kr. Ansøkninger indsendes til direktionen inden aarets utgang.“

Denne beslutning foranlediget nogle forhandlinger mellem kirkedepartementet og direktionen, som ikke var bragt tilende inden aarets utgang.

Spørsmaalet om hvad der skulde gjøres med Foslies ufuldendte værk om Lithotamnierne og øvrige videnskapelige efterlatenskaper har heller ikke endnu kunnet komme til avgjørelse.

Hr. professor Wille har velvillig lovet at levere en biografi av Forlie til selskapets skrifter. Den vil dog ikke kunne trykkes i nærværende aarskrift.

I betragtning av Foslies store fortjenester av videnskapen og selskapet besluttet man at la hans enke beholde hans konservatorgage i tre maaneder efter hans dødsdag.

Foslie indehadde ogsaa kassererposten ved selskapet. Indtil denne post kunde besættes overdrog man frøken Anine Borgen, som hadde været Foslies medhjælper ved hans videnskapelige arbeider, midertidig at besørge kassererforretningerne under vicepræses tilsyn, mot at oppebære den for kassererposten bestemte aflønning.

Kirkedepartementet har benyttet sin ret efter statuternes § 8 til at opnævne to nye medlemmer til at tiltræde direktionen. Som saadanne beskikkedes under 10de december bankchef Andr. Berg og stiftsarkivar Kr. Koren fra 1ste januar 1910 at regne.

I generalforsamling den 22de oktober foretokes valg paa vicepræses istedetfor adjunkt Sommerfelt og to medlemmer av direk-

tionen istedetfor overlærer K. Schøyen og overlæge Alex. Holst. Alle de avtrædende gjenvælges.

Likeledes gjenvælges til revisorer cand. real. L. Schulerud og inspektør Chr. Foyn.

Selskapets kapitalformue utgjorde ved utgangen av 1909 kr. 209,867.91. Hertil kommer forskudsfondet (rektor Lossius og hustrues fond), kr. 5000, som for tiden er tat til indtægt i kasseregnskapet.

Derimot skyldte selskapet til Kongsbergs sølvværks driftsfond kr. 18,000 og til stiftamtmandsembedets fond av 1865 kr. 20,000.

Med hensyn til aarets indtægter og utgifter og status for selskapets legater og fonds henvises til omstaaende ekstrakter av regnskapet.

Trondhjem i direktionen for det kgl. norske videnskapers selskap (Trondhjems museum) april 1910.

B. Lysholm. Axel Sommerfeldt. S. Wleügel. K. Schøyen.

Alexander Holst. Andr. Berg. Kr. Koren.

I. Richter.

Det kgl. norske Videnskaps Selskaps regnskap for 1909
 er vedlagt i den følgende oversikt over de forskjellige inntekts- og utgiftsartene.
 Det er ikke tilfattig at det ikke er gjort en separat rapport over
 selskapsdelen av det kgl. Videnskaps Selskaps regnskap for 1909, da
 dette ikke har vært et spesielt viktig emne i selskapsdelen.
Extrakt
 over det kgl. norske Videnskaps Selskaps regnskap for 1909.

Inntægt:	
1. Beholdning fra 1908	Kr. 2,003.94
2. H. M. Kongens bidrag	" 400.00
3. Statskassens bidrag	" 9,600.00
4. Trondhjems brændevinssamlags bidrag	" 5,500.00
5. Trondhjems sparebanks bidrag:	
a. ordinært	Kr. 4,000.00
b. extraordinært	" 1,000.00
	<hr/> " 5,000.00
6. Renter i 1909:	
a. $\frac{2}{3}$ av Hammers legats utbytte Kr. 3,778.69	
b. $\frac{5}{6}$ - Poulsens do. do. " 1,324.30	
c. Aas og hustrues do. do. " 594.00	
d. Benneches do. do. " 838.00	
e. $\frac{5}{6}$ av Jenssens do. do. " 1,041.67	
f. Av kassebeholdning i Trondhjems sparebank	35.23
	<hr/> " 7,611.89
7. Utbytte av den Hjelmstjerne-Rosencroneske stiftelse for 1908	" 2,458.35
8. Medlemskontingent	" 836.00
9. Salg av skrifter	" 58.00
10. Leieavgift av tomt	" 531.25
11. Entré	" 63.80
12. Laan av rektor Lossius' fond (forskudsfondet)	" 2,000.00
	<hr/> Kr. 36,063.23

Utgift:

1. Lønninger:

a. Sekretæren	Kr.	500.00
b. Kassereren	"	500.00
c. Oldsaksamlingens bestyrer . . .	"	2,400.00
d. Myntsamlingens bestyrer . . .	"	300.00
e. Fiske- og evertebratsamlingens bestyrer	"	2,500.00
f. Fuglesamlingens bestyrer . . .	"	2,000.00
g. Præparant	"	800.00
h. Den botaniske samlings og pat- tedyrsamlingens bestyrer . . .	"	3,000.00
i. Mineralsamlingens bestyrer . .	"	300.00
j. Bibliothekaren	"	1,440.00
k. Vagtmesteren	"	600.00
l. Revisorerne	"	50.00
m. Præparant Dircks sen. (pension)	"	500.00
	Kr.	14,890.00

2. Samlingerne:

a. Oldsaksamlingen	"	1,182.62
b. —"— bibliothek . . .	"	107.55
c. Myntsamlingen	"	139.65
d. Den zoologiske samling . . .	"	1,044.08
e. Den botaniske samling . . .	"	770.89
f. Mineralsamlingen	"	314.71
g. Bibliotheket	"	4,464.97
	"	8,024.46

3. Stipendier	"	1,500.00
4. Livrente til dr. Hagen	"	800.00

5. Utgivelse av skrifter:

a. ordinært	"	2,844.18
b. extraordinært	"	187.20
	"	3,031.38

6. Renter av pantelaan	"	1,610.00
7. Grundavgift og skat	"	589.48

Overf. Kr. 30,445.32

		Overf. Kr. 30,445.32
8. Fællesutgifter:		
a. Opsyn i samlingerne	Kr. 364.25	
b. Renhold	" 285.90	
c. Brænde	" 491.80	
d. Telefon	" 223.00	
e. Tilfældige utgifter	" 1,116.60	
		<u> </u> 2,481.55
9. Algologisk arbeide	"	1,902.00
10. Frafaldne restancer	"	8.00
11. Beholdning:		
a. Restancer:		
Medlemskontingent . . Kr. 8.00		
Aas og hustrues legat . . " 96.67		
Jenssens legat " 375.00		
Leie av tomt " 250.00		
		<u> </u> Kr. 729.67
b. I kasse	" 496.59	
		<u> </u> 1226.36
		Kr. 36,063.23

Oversigt

over status for selskapets legater og fonds pr. $\frac{31}{12}$ 1909.

1. Hammers legat:

Beholdning fra 1908	Kr. 116,643.47
Av renterne i 1909 oplagt $\frac{1}{3}$ „	1,889.33
	Kr. 118,532.81

2. Poulsens legat:

Beholdning fra 1908	Kr. 32,130.78
Av renterne i 1909 oplagt $\frac{1}{6}$ „	264.86
	„ 32,395.64

3. Aas og hustrues legat „ 12,000.00

4. Benneches legat „ 20,000.00

5. Jenssens legat „ 25,000.00

6. Jenssens legats akkumulationsfond:

a. Beholdning fra 1908 . . . Kr. 208.33	
b. Renter i 1909 „	7.28
c. $\frac{1}{6}$ av renterne av Jensens legat i 1909 „	208.33
	„ 423.94

7. Fondet av 1881:

Beholdning fra 1908 Kr. 1,475.39	
Renter i 1909 „	40.13
	Kr. 1,515.52

8. Rektor Lossius og hustrues fond:

Tilgode av kasseregnskapet	Kr. 5000.00
--------------------------------------	-------------

Oldsagsamlingen

(Bestyrer: K. Rygh).

Selskabets oldsagsamling har i det sidst forløpne aar havt en tilvækst af 335 numere (Katal. nr. 8760—9094).

Derav falder 73 nr. paa stenalderen, 1 nr. paa broncealderen, 29 nr. i 13 fund paa ældre jernalder, 42 nr. i 27 fund paa yngre jernalder eller vikingetiden, 55 nr. paa den kristelige middelalder, deriblandt nogle samlede fund fra byggetomter i Trondhjem. Resten tilhører, foruten endel gjenstande, hvis alder ikke sikkert kan bestemmes, tiden efter reformationen.

Naar undtages de sidste, til folkemuseumsavdelingen hørende ting, er aarets tilvækst utførlig beskrevet i en særegen avhandling, nr. 10 i VSS. 1909, hvortil jeg henviser.

I aarets løp er der indkommet gaver til samlingen fra følgende:
Hr. Paulus Tranaas, Fosnes.

- „ handelsmand E. D. Mogstad, Trondhjem.
- „ handelsmand Carl Christiansen, Trondhjem.
- „ lærer K. Grønseth, Vestnes.
- „ lensmand H. Wessel, Værdalen.
- „ sparebankkasserer I. Røe, Børseskogn.
- „ Theodor Nordgaard, Stod.
- „ lærer Isak Klauven, Frøien.
- „ sognekonge H. Saxlund, Akerø.
- „ postaabner L. A. Todal, Aure.
- „ N. Hallan, Skogn,
- „ O. Rækkebo, Frosta.
- „ vognmand Nielsen, Trondhjem.

- Hr. Severin A. Velvang, Stjørdalen.
„ tandlæge A. Sandvig, Lillehammer.
„ lærer Stavseth, Trondhjem.
„ adjunkt A. Nummedal, Kristiansund N.
„ gaardbr. Oliver Alstad, Skatval.
„ postaabner K. Larsen, Vadaneset.
„ lensmand Olaf Sund, Vaag i Steigen.
„ Johannes Lunden, Tydalen.
Fru Augusta Klem, Trondhjem.
Børseskogns kirketilsyn.
Hospitalsstiftelsens bestyrelse, Trondhjem.
Bergens museums oldsagsamling.
-

Myntsamlingen.

(Bestyrer: B. Hartmann.)

Om mynt- og medaljesamlingens tilvækst og tilstand i aaret 1909 tillater jeg mig herved at indsende den sædvanlige indberetning.

Samlingen har dels ved kjøp og dels ved gaver havt en tilvækst av 21 medaljer (hvorav 3 i sølv, 18 i kobber og bronce eller andre ringere metaller), 358 mynter (hvorav 37 i guld, 195 i sølv, 118 i kobber og bronce, 8 i nikel og aluminium), 1 pengeseddel og 3 jetons = 383 stykker. Den hele beholdning er nu omrent 16,300 no., hvorav ca. 1,350 medaljer, 390 pengesedler, 150 jetons og tegn, og resten, ca. 14,400, mynter. Tilvæksten har dette aar været mere end sædvanlig stor baade i kvalitativ og kvantitativ henseende, navnlig hvad guldmynter angaaer. Den store tilvækst af de sidstnævnte skyldes nedennævnte gave fra senere avdøde overlæge Brodkorb. Desuden er gaver indkommet fra følgende 16 forskjellige personer eller foreninger: Den Kongelige Mynt, Kongsberg (en serie av de nye mynter i sølv og bronce), Norges Banks avdeling i Trondhjem (endel ældre franske ecuer og dansk-norske sølvmynter), Styret for den Skandinaviske Fiskeriuutstilling i Trondhjem 1908 (2 medaljer), frøken Kirstin Høe (et større antal spanske og sydamerikanske sølvmynter og medaljer), frøken Valborg Lian, Kristiania, fru Løfwander, frøken Emilie Hagen, ingenør A. Rambech, kjøbmand Jens Hoff, Torvald Knudtzons arvinger, fru Ingeborg Spjøtvold, handelsmand P. J. Larsson, A. Fredriksen, Velfjorden, og 2 unævnte givere. Den betydeligste av disse gaver er dog uten sammenligning det av overlæge Brodkorb skjænkede smukke og repræsentative utvalg av guld- og sølvmynter samt nogle medaljer, ialt 130 stykker, hvorav en større del

er nye for samlingen. Blandt disse er, som nævnt, ikke mindre end 37 guldmynster og endel ældre sølvmynter, som en Tyroler Alkymist thaler og en sachsisch 4 brødre thaler. For enkelte lande er der temmelig fuldstændige serier av guld- og sølvmynter.

Av de indkjøpte sølvmynter er 10 fundet i jorden paa gaarden Klak i Hadsel prestegjeld, hvorav dog ingen er ældre end fra det 18de aarhundrede. Endvidere er at nævne 3 ældre ostindiske sølvmynter.

Der er anskaffet 3 brætter med glas og ramme, som er op-hængt paa samlingens vægge, og i disse er endel pengesedler utstillet. Da der tillike ifjor blev anskaffet en ny montré, er der herved blevet anledning til at utstille et større antal mynter og medaljer end før og forsyne dem med en rikeligere etikettering. Dette har igjen medført en omordning av en større del av de utstillede numere, hvorved samlingen kommer mere til sin ret og kan vække større interesse i publikums øine.

Det er ikke mulig å si med sikkerhet hvilke arter som har blitt funnet i de forskjellige delene av landet. Det er dog en viss grad av samling i alle delene, men det er ikke tilstrekkelig til å få et godt overblikk over den norske faunaen. Det er derfor viktig at man skal ha tilgang til en god samling av dyr og planter fra alle deler av landet, og det er også viktig at man skal ha tilgang til en god samling av dyr og planter fra alle deler av landet, og det er også viktig at man skal ha tilgang til en god samling av dyr og planter fra alle deler av landet.

Den zoologiske samling.

(Bestyrere: For pattedyrsamlingen M. Foslie, for fuglesamlingen O. Nordgåard, for fiske- og evertebratsamlingen V. Storm).

Pattedyrsamlingen er bl. a. forøket med 3 unger av rødræv fra Rissen, juni 1909.

Fuglesamlingen har hat en tilvekst av indenlandske fugle, hvorav kan nævnes: En sothønehun fra Hitteren, $\frac{18}{4}$, 2 katugleunger, *Strix aluco*, fra Søberg i Guldalen, $\frac{19}{6}$ og $\frac{27}{6}$, en lys varietet av teist, *Uria grylle*, fra Brønnø, $\frac{15}{12}$.

Samlingen har faat følgende arter som gave:

2. En skjurunge fra Trondhjem, $\frac{15}{6}$. Gave av vaktmester Nielsen.
2. En fiskandunge, *Mergus serrator*, fra Stod, $\frac{9}{9}$. Gave av lærer K. Grøttum.
3. En hakkespet, *Picus martius*, fra Børseskogn, $\frac{4}{10}$. Gave av kjøpmann Alfred Kindt.

For de til zoologiske undersøkelser bevilgede midler er foretatt en mængde skrapninger. Saaledes er undersøkt strøket fra Læhammeren og langs Strindlandet, hvor bl. a. tokes eksemplarer av en sjøpølse, *Cucumaria elongata*, som er ny for fjordens fauna. Dens hittil kjendte nordgrense har været Kristiansund. Likeledes undersøktes Aasenfjordens forgreninger, Sundalsfjorden, Leangen Hoplefjorden og Lofjorden. Til sammenligning mellem den nuværende og den gamle fauna i Aasenfjorden paabegyndtes ogsaa en systematisk gjennemgaaelse av skjel i en ved sjøenliggende forekomst paa gaarden Løvtangens grund. Her fandtes saa interessante arter som *Pecten maximus* og *Arca tetrica*, av hvilke

sidstnævnte kun engang før er funden fossil i hele Norge. Det største arbeide blev dog lagt paa studiet av dyrelivet i Borgenværfjorden, hvor mesteparten av guldflyndreyngelen utsættes. Man vil her ikke alene nøje sig med en faunistisk oversikt, men der vil ogsaa bli forsøkt en utredning av forskjellige dyrearters avhængighed af hverandre og af det omgivende medium.

Som angit i den forrige beretning, gjøres der indsamlinger av mollusker og bryozoa til en fortægnelse over, hvad Trondhjemsfjorden eier av disse grupper. Av forskjellige grunde er det ønskelig ikke alene at indskräne sig til selve fjorden fra Agdenes til Hjellbotn og Stenkær, men ogsaa ta med formerne fra den utenfor liggende skjergård og fra kysthavets dypere kulper. Som følge derav blev der i august gjort en hel del skrapninger i Hestnessundet paa Hitteren, paa flaket utenfor samme samt i enkelte av de til sundet støtende poller og væger. Herunder tokes adskillig materiale av interesse, hvoriblandt ogsaa arter, som er ny for Trondhjemregionens fauna. Disse fund skal senere bli nærmere omtalt.

I aarets løp er trykt følgende avhandlinger:

1. Studier over naturforholdene i vestlandske fjorde. Berg. Mus. Aarb. 1909.
2. *Bryozoaires* i Duc D'Orleans Croisière oceanographique accomplie a bord de la Belgica dans la mer du Grønland 1905.
3. Beretning om forsøk med utklækning av guldflyndre. D. kgl. n. vid. selsk. skr. 1909.

Av *Fiske*, som er erholdt til samlingen i 1909, kan nævnes: *Triglops Pingelii*, som forhen ikke er fundet i fjorden. Et eksemplar toges ved byen i oktober og afgaves til samlingen av fisker Valset.

Sparus centrodontus, som vel ikke er sjeldent ude ved kysten, fangedes for første gang inde i fjorden $\frac{30}{10}$ og skjænkedes af Olaf Oldren.

Onos maculatus $\frac{15}{11}$ ved handelsmand Hegstad.

Scombrusox saurus, som i det hele er en sjeldent art, fangedes ved Hitren og skjænkedes af Paul Kristiansen, 29/11.

Phycis blennioides erholdtes i halvvoksent exemplar ved byen saa at den muligens er stationær her.

Unger av *Lota byrkkelange* (abyssorum Nils.) bragtes i løpet av høsten daglig tiltorvs fra fjorden; de mindste var 40 cm.

Pighajen (*Acanthias vulgaris*) er vel en almindelig art, men det kan noteres, at den i februar og mars overalt i fjorden forekom i saa enorme mængder, at der fagedes paa linerne, efter fiskernes beretning indtil 400 stkr. paa enkelte redskaper, hvorved næsten al anden fisk fordreves. Ved obduktion fandtes i maverne næsten fordøjet plankton af ubestemmelig art samt undertiden *Phasiphæ tarda*. Kort tid efter var den sporløst forsvundet.

Til indsamling af lavere sjødyr er der ikke givet bestyreren anledning; af disse kan nævnes en *Eledone*, som ikke vel kan henføres til de ved vore kyster forekommende arter, men kommer nærmest den middelhavske *E. Aldrovandi*. Den fiskedes paa krog nær byen i august.

Gjennem den zoologiske station i Neapel er erhvervet exemplarer av de derfra saa bekjendte smukt præparerede Alcyonarier tilligemed nogle middelhavsfiske.

Ved naturaliehandelen forøvrigt er anskaffet zootomiske præparater, dobbeltpræparater af reptilier med skelet, injectionspræparater, metamorphoser af batrachier og insekter. Forøvrigt har bestyreren været beskjæftiget med at bestemme og katalogisere ældre materiale.

Pladsen i samlingerne er, som oftere nævnt, meget knap, saa at alt nyt maa magasineres.

Mineralsamlingen.

(Bestyrer: C. Schulz).

Fra Direktør Alfred Getz, Røros er som gave indkommet en række fossiler fra Spitsbergen.

Fra ingenør M. Wold, Calumet & Hecla Mine, Michigan: Phrenit og gedigent kobber.

Fra Bossmo Gruber: et større stykke Svovlkis med speilende Glideflade.

Fra direktør Alfred Getz, Røros: Kalkspatkrystaller fra Mugggruben og Storvarts grube.

Fra bergingeniør O. A. Bachke: et større stykke foldet skifer med kisimprægnationer fra Svanø grube ved Florø.

Fra stud. min. W. Carstens: Bismutglans fra Kjennes i Asker, Gibsdruse fra Mansfeld kobberdistrikts.

Fra ingenør Anton Grønningsæter, Eyje nikkelværk: en større samling ertse og bergarter fra Evje samt mineraler: krystaller af beryll, blomstrandit, euxenit, ilmenorutil, uranbergerts, samarskit, monazit m. fl.

Fra forstander H. Hall: En til limonit omdannet svovlkiskrystal fra Kjærringø og en mergelbolle med indesluttet birkeblad fra Bejern.

I aarets løb er til samlingen indkjøbt en del fossiler fra Spitsbergen og enkelte mineraler fra mineralforekomster i Finmarken.

Som før anført er al den for mineralsamlingen disponible plads helt optat. For imidlertid at faa en del af selskabets fossilsamling nyttiggjort, er en af samlingens større montrer, i hvilken kise og bergarter fra Trondhjemske kisforekomster var ordnet i oversigtlig fremstilling, blit ryddet. I denne montre er i fremadskridende følge-

rægke ordnet typer paa ledende fossiler fra de forskjellige tids-
alder og perioder.

Til denne fossilrække slutter sig i en anden montre enkelte
fossiler fra kvartærtiden samt en række gipsafstøbninger fra fundene
i Neanderthal, Spy, Crapina, Corrèze og en gipsafstøbning af den
af Dubois fundne hodeskål af *Pithecanthropus erectus* fra Java.
Disse gipsafstøbninger er indkjøbt fra dr. A. Krantz i Bonn.

I næste aar vil denne samling bli systematisk ordnet.

Biblioteket.

(Bibliotekar: Th. Petersen).

Biblioteket er i 1909 bleven forøget med 1933 Bind Bøger, hvoraf 428 Smaatryk og Disputatser, 49 Karter og 5 Manuskripter, fordelte som nedenstaaende Tabel udviser. I den sidste Rubrik er samtidig Udlaanet specificeret.

	Tilvækst			Udlaan
	Ved Kjøb	Ved Gave el. Bytte	Tilsam- men	
Skrifter af naturvidensk. Indhold . . .	Bind 134	Bind 594	Bind 728	Bind 472
Skrifter af historisk Indhold	121	324	445	1032
Skrifter af blandet Indhold	14	235	249	266
Skrifter i andre Fag	137	374	511	459
Sum	406	1527	1933	2229
Karter	4	45	49	21
Manuskripter		5	5	23

Af de i Aarets Løb indkomne Gaver kan særlig fremhæves en Samling smukt indbundne æsthetiske Verker skjænket til Biblioteket af Forfatteren Professor i Washington *George Lansing Raymond*. Fra det danske *Kultusministerium* har man modtaget et Exemplar af et af H. Storck og J. Kornerup udgivet Pragtverk om Roskilde Domkirke.

Hr. Overretssagfører *O. Richter* har foræret en Samling Studentersange og Smaatryk Studentersamfundet vedkommende.

Større Gåver er desuden modtaget fra Enkefru Skolebestyrer *Brock* og Kontorchef *H. Rønne*. En værdifuld Gave er tilstillet Biblioteket fra dr. *B. Lysholm*, der har skjænket Manuskriptet til Indrulleringschef Christian Dues Beretning om hans Reise med Professor Hansteen gjennem Rusland og Sibirien 1828—30. Det omfangsrige Manuskript, der i Samlingen har No. 415 fol., er saavidt vides ikke udgivet.

Ved Kjøb har man bl. a. erhvervet Fotografier af 4 gamle Karter vedrørende det nordenfjeldske Norge, efter Originaler opbevarede i Søkaart-Archivets antike Kaartsamling i Kjøbenhavn.

Fra Universitets-Biblioteket i Christiania har været hidlaant 446 Bind Bøger, fra Det kgl. Bibliotek, Kjøbenhavn, 2 Bind Bøger og 3 Manuskripter, fra Kgl. Svenska Vetenskaps-Akademiens Bibliotek, Stockholm, 2 Bind og fra Uppsala Universitets-Bibliotek 1 Bind. Til Universitets-Biblioteket i Christiania har været udlaant 76 Bind Bøger og 1 Manuskript, til Rigsarkivet, Christiania, 3 Bind, til Uppsala Universitets-Bibliotek 1 Manuskript og til Udenrigsdepartementet, Christiania, 5 Karter. Sidstnævnte, der alle tilhørte Christopher Hammers Samling, blev udlaant i Anledning Grisebaasagen. Til Stiftsarkivet i Trondhjem har været udlaant 19 Manuskripter og 15 Tegninger og Lithografier.

Arbeidet med Thorv. Boecks Bibliotek har været fortsat. De betydelige Samlinger af Portræter og Prospekter er bleven færdig-katalogiseret af Hr. Assistent *V. Ronander*, der sidder inde med stor Specialkyndighed paa dette Omraade. Det er derfor kun nogle faa af Portræterne, som det paa Grund af det herværende begrænsede Materiale ikke har lykkedes at bestemme. Disse har været nedsendt til Hr. fhv. Slotsgartner *O. Mourier*, Kjøbenhavn, der ogsaa har seet sig i stand til at bestemme de fleste, saa at det nu kun er nogle enkelte, som endnu ikke har kunnet identificeres. For det Arbeide, Hr. *Mourier* med stor Imødekommenhed her har ydet Biblioteket, tillader man sig herved at udtale dettes forbindligste Tak. En betydelig Del af Manuskriptsamlingen er i Aarets Løb katalogiseret ved Bibliotekaren. For Tiden er man navnlig beskjæftiget med Bogsedlernes Systematisering. Det er et paa Grund af Seddelmassens vældige Omfang baade langvarigt og

vanskeligt Arbeide, men man haaber dog i Løbet af næste Aar at have Katalogen færdig til Trykning.

Katalogiseringen af Boecks Bibliotek er i de sidste Aar ikke gaaet saa raskt, som det kunde været ønskelig. Aarsagen hertil er dels den, at Assistent Ronander, hvem Katalogiseringen væsentlig er overdraget, har været saa optaget med andre Gjøremaal, at der kun har været levnet ham liden Tid til Udførelse af dette Arbeide. Heller ikke Bibliotekaren har kunnet ofre saa megen Tid derpaa som tidligere. Det løbende Bibliotekarbeide er nemlig i de sidste Aar øget i betydelig Grad, saa at det nu ikke længer lader sig udføre alene i Udlaanstiden, men en stor Del af Eftermiddagen maa ogsaa anvendes hertil. Ved det stigende Antal Bytteforbindelser modtager saaledes Biblioteket en stadig større Bogmasse, der skal katalogiseres og indordnes. Det udenbys Udlaan er ogsaa stigende. Der udlantes i 1909 udenbys 272 Bøger og Manuskripter og 5 Karter afsendte i 62 Pakker. Hertil kommer Returforsendelser af de Bøger, som er laante fra fremmede Biblioteker. Deres Antal er, som det sees foran, ganske betydelig. Med den øgede Virksomhed udad følger ogsaa øget Korrespondance. Der udsendtes fra Biblioteket i 1909 216 journaliserede Skrivelser. Heri er ikke medregnet Takkesskrivelser, Kvitteringer for Bøger modtaget ved Bytte samt Tilbagekaldelser af udlante Bøger. Indordningen af Tilvæksten kræver stadige Omflytninger. Haand i Haand hermed maa ogsaa gaa Revision og delvis Omkatalogiseringer, der nødvendiggøres ved de nyere bibliografiske Hjælpemidler. De ældre Sedler er desuden ofte i høi Grad mangelfulde. Et ikke ringe Arbeide volder ogsaa Ordningen og Katalogiseringen af Tryksager, som indsendes fra de Trykkerier, som velvilligt har gaaet ind paa at aflevere saadanne.

Det indenbys Udlaan har holdt sig omrent paa samme Niveau som tidligere. Det er forsaavidt heldig, som Biblioteket under de nuværende Forhold vanskelig vil kunne magte et større Udlaan.

Det har saaledes ikke været mulig at tage fat paa Katalogiseringen af de tildels meget værdifulde Samlinger, som indtil videre er magasineret paa Lofterne. Dog har man af praktiske Grunde fundet det nødvendig at katalogisere de Trondhjemstryk, der findes

i Johansens Bibliotek. Biblioteket har nemlig fra gammel Tid anset det som en af sine Opgaver at samle alt, hvad der er trykt i Trondhjem og Trondhjems Stift; ogsaa til Tromsø Stift har man søgt at strække sig uden dog her endnu at kunne optage noget systematisk Arbeide. Ældre Trondhjemstryk falbydes derfor ikke sjeldent paa Biblioteket, og det har af den Grund været nødvendig at skaffe sig Kundskab om, hvad Johansens Samling indeholder af saadanne, da man ellers let vil kunne resikere at kjøbe Dubletter. Ogsaa andre høist paakrævede Arbeider har man maattet ligge, saaledes Udarbejdelsen af Seddelkataloger over Manuscriptsamlingen og Hammers Bibliotek. Heller ikke har man kunnet tage fat paa Ordningen af Bibliotekets betydelige Kartsamling. Hertil kræves der ogsaa større Rum, end man for Tiden raader over. Derimod er ved Frk. *Rosa Ronander* paabegyndt Katalogiseringen af Konserverator Foslies efterladte algologiske Bibliotek; naar denne er afsluttet, vil man tage fat paa den Del af Doktor Hagens Bøger, som allerede nu er overført til Biblioteket.

Der har i de senere Aar mere end tidligere vist sig Tegn til, at Bøgerne lider sterkt af Fugtighed, navnlig paa enkelte for Fugtighed særlig utsatte Steder. Ventilation hjælper lidet, og de Dage, naar Veiret tillader at sende en tør og varm Luftstrøm henig jennem Reolerne, er ikke mange. Der bør derfor vistnok tænkes paa Muligheden af at faa Centralopvarmning som det bedste Middel til at forebygge den Skade, Fugtigheden forårsager. En saadan vilde ogsaa fjerne de uheldige sanitære Forhold, hvorunder Personalet arbeider, idet man om Vinteren er nødt til stadig at bevæge sig mellem et iskoldt Biblioteksrum og opvarmede Kontorer. Samtidig vilde man ogsaa gjøre Kontorenes Øvne overflødig, der trods stadig Eftersyn dog altid vil være en Kilde til Illdfare. Ogsaa Savnet af elektrisk Belysning i Biblioteket er følelig. I de mørkeste Vintermaaneder er det vanskelig, enkelte Dage umulig i Udlaanstiden at finde Bøger, som staar i de Reoler, der befinner sig længst borte fra Vinduerne, og under Eftermiddagsarbeidet er man ofte nødt til at benytte Verker, som man ikke har forhaanden i Kontoret, men maa hente inde i Biblioteket.

Ved Indbindingen af flere af Bibliotekets ældre Bøger har som

Omslag været benyttet Blade af middelalderske Pergamentshaandskrifter. Det er for det meste Rester af katholske liturgiske Bøger, samt af latinske Verker oftest af religiøst Indhold. De fleste maa vistnok antages at skrive sig fra Udlandet, men adskillige tør ogsaa være norske og kan maaske vise sig at have Interesse. Man har derfor fundet det Umagen værd leilighedsvis at løse disse ærværdige Blade fra sit Indhold. Efterhvert som Bladet er blevet fjernet, bliver det presset ud og opbevaret i en Konvolut, hvorpaa angives, hvilken Bog det har tjent som Omslag til, idet man der ved maaske ved nærmere Undersøgelse vil kunne komme efter Bladets Proveniens.

Paa Vegne af Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie i Udlandet opholdt Underbibliotekar ved Det kgl. Bibliotek i Kjøbenhavn *Carl S. Petersen* sig i Mai Maaned ved Biblioteket for at gjennemgaa det henværende Materiale. Paa Grund af dettes Omfang blev Registreringen ikke afsluttet, men vil senere blive fortsat.

Selskabets literære Bytteforbindelser er i Aarets Løb forøget med følgende 6:

- Kjøbenhavn. Nyt genealogisk Institut.
Liverpool. The University of Liverpool Institute of Archaeology.
London. Royal Anthropological Institute.
Minneapolis. The University of Minnesota.
New York. The New York Botanical Garden.
Stockholm. Svenska Botaniska Föreningen.
-

Gaver til Biblioteket

- er modtagne fra følgende:
- T.hjems tekniske Aftenskole.
Amtmanden i Nordre T.hjems Amt.
Amtmanden i Søndre T.hjems Amt.
Bestyrelsen for den skandinaviske Fiskeriudstilling i T.hjem 1908.
Carlsberg Laboratoriet, Kbh.
Statistiska Centralbyrån, Stockh.
Departementet for det Indre, Chra.
Dirección general de Estadistica. La Plata.
Direktionen for det civile Medicinalvæsen, Chra.
Direktionen for Røros Kobberverk.
Direktionen for Skoleskibet „Tordenskjold“.
Døvstumforeningen, Trondhjem.
Fiskerdirektøren, Bergen.
Fiskeriinspektøren, Chra.
T.hjems Fiskeriselskab.
Norges Fiskeristyrelse, Bergen.
T.hjems Folkebibliothek.
Foreningen til Dyrenes Beskyttelse, T.hjem.
Gewerbelehringsschule in Besztercz.
Den norske historiske Kildeskiftskommission, Chra.
Kirkedepartementet, Chra.
Den antropologiske Komité, Kbh.
Kommission for Havundersøgelser, Kbh.
Storthingets Kontor, Chra.
Norges Landbrugshøjskole, Aas.
Landbrugsdepartementet, Chra.
Landes-Universität, Rostock.
Søndre T.hjems Amts Landhusholdningsselskab, T.hjem.
Den norske Lægeforening, Chra.
T.hjems tekniske Læreanstalt.
T.hjems Magistrat.
T.hjems Maskinistskole.
Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsen, Kbh.
Ministerio di Agricoltura, Roma.

Det norske Myrselskab, Chra.

Nansenfondets Styrelse, Kbh.

Kgl. Preuss. aeronautisches Observatorium, Lindenbergs.

Norges Oplysningskontor for Næringsveiene, Chra.

T.hjems Privatbank.

T.hjems Realkreditbank.

Redaktionen af Norsk Kundgjørelsestidende, Chra.

- - St. Olaf, Chra.
- - Hommelviken, Hommelvik.
- - Nordre Trondhjems Amtstidende, Levanger.
- - Nordenfjeldske Tidende, Levanger.
- - Namdalens Blad, Namsos.
- - Nordtrønderen, Namsos.
- - Narvik Tidende, Narvik.
- - Ofotens Tidende, Narvik.
- - Søndre Trondhjems Amtstidende, Orkedalsøren.
- - Guldølen, Rognes.
- - Dovre, Røros.
- - Fjeld-Ljom, Røros.
- - Brønnøsposten, Sandnessjøen.
- - Helgelands Blad, Sandnessjøen.
- - Indherredsposten, Stenkjær.
- - Stenkjær Avis, Stenkjær.
- - Stjørdalens Avis, Stjørdalshalsen.
- - Stjørdalens Blad, Stjørdalshalsen.
- - Lofotposten, Svolvær.
- - For ungdomen, Sverdrupmo.
- - Høgskulebladet, Sverdrupmo.
- - Trondhjems Adresseavis, T.hjem.
- - Trondhjems Folkeblad, T.hjem.
- - Trøndelagens Avis, T.hjem.
- - Dagsposten, Trondhjem.
- - Trønderen, Trondhjem.
- - Folketidende, T.hjem.
- - Hallo, T.hjem.
- - Heimkjær, T.hjem.

Redaktionen af Lægmandstidende, T.hjem.

- - Nidaros, T.hjem.
- - Trøndelagen, T.hjem.
- - Selbyggen, Thjem.
- - Ny Tid, T.hjem.

Renbeitekommissionen af 1907, Chra.

Rigsarkivet, Kbh.

Det kgl. Selskab for Norges Vel, Chra.

Skogdirektøren, Chra.

Nordre T.hjems Amts Skogselskab, Stenkjær.

T.hjems Sparebank.

Den danske biologiske Station, Kbh.

Stiftsarkivet, T.hjem.

T.hjems Turistforening.

Kgl. Universitetet i Uppsala.

Universitets-Biblioteket, Chra.

Videnskabsselskabet, Chra.

Städtische Volksbücherei zu Charlottenburg.

Adresseavisens Trykkeri, T.hjem.

Aktietrykkeriet, T.hjem.

W. Janssen's Trykkeri, T.hjem.

Chr. Schiøtts Trykkeri, T.hjem.

J. L. Vikans Trykkeri, T.hjem.

Aas, B. T., Handelsmand, Mehavn.

Alstad, Oliver, Gaardbruger, Skatval.

Bing, Kr., Sagfører, Bergen.

Borredon, G., Capitano di lungo corso, Napoli (Ischia).

Børthen, L., dr. med., T.hjem.

Brinchmann, Chr., fhv. Bankkasserer, T.hjem.

Brock, Fru Skolebestyrer, T.hjem.

Brun, F., Boghandler, T.hjem.

Brækstad, Marie, Frk., T.hjem.

Bøgh, J., Direktør, Bergen.

Bøgh, W. B., Boghandler, T.hjem.

Da Cunha, Pedro José, Capitão de engenharia, Lisboa.

- Dahl, K., Assistent, Bergen.
Eidsvaag, Edv., Kjøbmand, T.hjem.
Elvius, S., Direktør, Kbh.
Forfang, Ingv., Lærer, Svorkmo.
Foslie, M., Konservator, T.hjem. †
Fosterud, Alfr., Fuldmægtig, Chra.
Fritsche, H., Direktør dr., Riga.
Gundersen, H., Konsul, Cardiff.
Håkonson-Hansen, M. K., Overlærer, T.hjem.
Hagen, I., Botaniker, T.hjem.
Hall, H., Forstander, T.hjem.
Hoff, Jens, Kjøbmand, T.hjem.
Hustad, Th. E., T.hjem.
Jakobsen, M., T.hjem.
Janet, Charles, Oise.
Johannsen, W. R., Kjøbmand, T.hjem.
Koren, K., Arkivar, T.hjem.
de La Goupillière, H., Pau.
Leach, Henry Goddard, Boston.
Lund, J. G., Overlærer, T.hjem.
Läffler, L. Fr., Professor dr., Stockholm.
Lysholm, B., dr. phil., T.hjem.
Løken, H., Redaktør, T.hjem.
Løvaas, Per, T.hjem.
Mac Ritchie, David, Edinburgh.
Magelsen, N. S., Hospitalsprest, T.hjem.
Michelet, E., Kemiker, T.hjem.
Nicolaysen, N., Antikvar, Chra.
Nordgaard, O., Konservator, T.hjem.
Nøvik, P., fhv. Statsgartner, Chra.
Paludan, J., Professor, Chra.
Petersen, O., Kontorist, T.hjem.
Petersen, Th., Cand. mag., T.hjem.
Pettersen, Hj., Bibliotekar, Chra.
Prytz, A. R., Lærer, Røros.
Raymond, G. L., Professor, Washington.

- Reusch, H., dr., Chra.
 Richter, O., Overretssagfører, T.hjem.
 Rokseth, P., Gymnasiast, T.hjem.
 Ronander, V., Assistent, T.hjem.
 Rygh, K., Samlingsbestyrer, T.hjem.
 Scheflo, Alv, Typograf, T.hjem.
 Schmidt-Nielsen, B., Kemiker, T.hjem.
 Schmidt-Nielsen, L., Ingenør, T.hjem.
 Schmidt-Nielsen, Sigv., Docent, Chra.
 Schneider, J. Sparre, Konservator, Tromsø.
 Schreiner, K. E., Professor, Chra.
 Schreiner, Vilhelmine, Fru, T.hjem
 Sivertsen, L., Lærer, T.hjem.
 Sollied, P. R., Overlærer, Bergen.
 Storm, V., Samlingsbestyrer, T.hjem.
 Thornæs, K. O., Redaktionssekretær, T.hjem.
 Torgersen, H. E., T.hjem.
 Weigner, R., Redaktør, Stenkjær.
 Wollebæk, A., Konservator, Chra.
 Øverland, G., Sogneprest, T.hjem.

Fortegnelse over Bøger indkomne i 1909 ved Bytte.

Åbo.	Åbo Stads historiska Museum. Bidrag till Åbo Stads Historia. 2. Ser., 9.
Aas.	Norges Landbrugshøiskole. Beretning. 1907 —1908.
Adelaide.	Royal Society of South Australia. Transactions and Proceedings. 32.
Amsterdam.	Koninkl. Akademie van Wetenschappen. Iaarboek. 1908. Prijsvers. 1909. Proceedings of the Section of Sciences. 11, 1—2. Verhandelingen. Afd. Letterkunde. N. R. 10, 2. Afd. Natuurkunde. Sect. 1. D. 10, 1. Sect. 2. D. 14, 2—4. 15, 1. Verschlagen en Mededeelingen. Afd. Letterkunde. 4. R. 9. Zittingsverslagen. 17, 1—2.

- Basel. Naturforschende Gesellschaft. Verhandlungen. 20, 1—2.
- Bergen. Bergens offentlige Bibliothek. Aarsberetning. 1908.
- Vestlandske Kunstmuseum. Aarbog. 1908.
- Bergens Museum. Aarbog. 1908, 3. 1909, 1—2. Aarsberetning. 1908. G.O. Sars. An Account of the Crustacea of Norway. 5, 23—28. Skrifter. N. R. 1, 1.
- Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme. Aarsberetning. 1908—1909. Norsk Fiskeritidende. Aarg. 28 (1909).
- Berkeley. University of California. Publications. Botany. 3, 2—8. Zoology. 4, 5—7. 5, 1—3. 6, 1—2. College of Agriculture. Chronicle. 10, 3—4. 11, 1—2. American Archaeology and Ethnology. 7, 3. 8, 1—4.
- Berlin. Kgl. preussische Akademie der Wissenschaften. Physicalische Abhandlungen. 1908. Sitzungsberichte. 1908, 40—53. 1909, 1—39.
- (Potsdam). Centralbureau der internat. Erdmessung. Resultate der internat. Breitendienstes. 3.
- (Potsdam). Kgl. preussisches geodätisches Institut. Veröffentlichungen. N. F. 39.
- Kgl. preussisches meteorolog. Institut. Abhandlungen. 2, 2. 5—6. 3, 1. Bericht. 1908. Ergebnisse der Beobachtungen an den Stationen II und III Ordnungen. 1904. Ergebnisse der Gewitter-Beobachtungen. 1906—1907. Ergebnisse der Niederschlags-Beobachtungen. 1906. 1907. Jahrbuch. 1903.
- Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte. Zeitschrift. 1908, 6. 1909, 1—6.
- Gesellschaft für Erdkunde. Zeitschrift. 1909.

- Berlin. Museum für Naturkunde. Bericht. 1908.
Mitteilungen. 4, 2.
- Deutscher Seefischer-Verein. Mitteilungen. 25.
- Bonn. Naturhistorischer Verein der preuss. Rheinlande. Sitzungsberichte. 1908. Verhandlungen. 65.
- Verein von Altertumsfreunden im Rheinlande. Jahrbücher. 117. 118, 1.
- Boston. American Academy of Arts and Sciences. Proceedings. 43, 18—22. 44, 1—25. 45, 1.
- Massachusetts Institute of Technology. Technology Quarterly and Proceedings of the Society of Arts. 21, 2—4.
- Society of Natural History. Proceedings. 34, 1—4. Occasional Papers. 7, 8—10.
- Breslau. Schlesischer Altertumsverein. Beiträge zur Urgeschichte Schlesiens. 4.
- Bruxelles. Académie Royale de Belgique. Annuaire. 1909. Bulletin. 1908, 9—12. 1909, 1—8.
- Société Royale de Botanique. Bulletin. 45. I. Massart: Essay de géographie botanique des districts littoraux et alluviaux de la Belgique.
- Société entomologique de Belgique. Annales. 52.
- Société malacologique. Annales. 43.
- Observatoire Royal. Annuaire. 1909.
- Budapest. Kgl. ungar. geol. Landesanstalt. Jahresbericht. 1907. Mittheilungen aus dem Jahrbuche. 16, 4. 17, 1. Földtani Közlöni (Geologische Mittheilungen). 38, 6—12. 39, 1—5. M. Elemér Vadász. Die unterliassische Fauna von Alsórákos im Komitat Nagyküküllő.
- Ungarische Ornithologische Centrale. Aquila. 15 (1908).
- National Museum. Annales. 7.

- Buffalo. Society of Natural Sciences. Bulletin. 9, 2.
- Calcutta. Indian Museum. Natural History Section. Memoir of the Indian Museum. 1, 3—4. 2, 1. Record. 2, 2—5. 3, 1. Report. 1907—1908. Bentham. Asiatic Horns and Antlers.
- Cambridge. Antiquarian Society. Proceedings. 52—54. Publications, (4to). N. S. 2.
- (Mass.). Harvard University. Peabody Museum of American Archæology and Ethnology. Memoirs. 4, 2.
- Cape of Good Hope. Royal Observatory. Report. 1908.
- Cherbourg. Société nationale des Sciences naturelles et mathématiques. Mémoires. 36.
- Chicago. Newberry Library. Report. 1908.
- Cincinnati, Ohio. Lloyd Library. Mycological Notes. 27—29. Bulletin. 10—11.
- Colorado Springs. Colorado College Scientific Society. Publications. 31—37.
- Córdoba. (Argentina). Academia Nacional de Ciencias. Boletin. 18, 3.
- Dresden. Kgl. Sächsischer Alterthumsverein. Jahresbericht. 1908—1909.
- Drøbak. Den biologiske Station. Meddelelser. 12—14.
- Dublin. Royal Irish Academy. Proceedings. 27. Sect. A, 10—12. B, 6—11. C, 9—18.
- Royal Dublin Society. Economic Proceedings. 1, 13—16. Scientific Proceedings. N. S. 11, 29—32. 12, 1—23. Scientific Transactions. Ser. 2. 9, 7—9.
- Royal Society of Antiquaries of Ireland. Journal. 38, 4. 39, 1—3. Report. 1908.
- Edinburgh. Society of Antiquaries of Scotland. Proceedings. 42.
- Geological Society. Transactions. 9, 3—4.
- Royal Society. Transactions. 46, 2—3. Proceedings. 29, 2—8.
- Elberfeld. Naturwissenschaftlicher Verein. Jahres-

- bericht. 11—12. Bericht über die Tätigkeit des chemischen Untersuchungsamtes der Stadt. Elberfeld 1908.
- Frankfurt am Main. Senckenbergische naturforschende Gesellschaft. Berichte. 1909.
- Gefle. Gestriklands Fornminnesförening. Meddelanden. 1908.
- Giessen. Oberhessische Gesellschaft für Natur- u. Heilkunde. Bericht. N. F. Medizinische Abteilung. 3. 4. Naturw. Abt. 2.
- Göttingen. Kgl. Gesellschaft der Wissenschaften. Geschäftliche Mitteilungen. 1908, 2. 1909, 1. Nachrichten. Math.-phys. Kl. 1908, 4. 1909, 1—3. Reglementarische Bestimmungen etc.
- Greifswald. Geographische Gesellschaft. Jahresbericht. 1907—1908.
- Naturwissenschaftlicher Verein für Neu Pommern und Rügen. Mitteilungen. 40 (1908).
- Grenoble. Académie Delphinale. Bulletin. Ser. 5, 1.
- Göteborg. Bohusläns Fornminnesförening. Meddelanden. 4.
- Göteborgs Högskola. Årsskrift. 13. 14.
- Göteborgs Museum. Årstryck. 1906—1909. Vägledning för besökande inom historiska afdelningarna och myntkabinetten. Katalog öfver konstsamlingarna.
- Göteborgs Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-samhälle. Handlingar. 4 Följden. 10. 11.
- Halifax. Nova Scotian Institute of Science. Proceedings and Transactions. 11, 3—4. 12, 1.
- Halle. Verein für Erdkunde. Mitteilungen. 32 (1908).
- Hamburg. Die Hamburgischen wissenschaftlichen Anstalten. Jahrbuch. 25 (1907). Mitteilungen a. d. naturhist. Museum. 25. Mitteilungen a. d. botanischen Staatsinstituten in Hamburg. 25. Mitteilungen a. d. Mus. für Völkerkunde in Hamburg.

1907. Das Grundwasser in Hamburg. 16. Mitteilungen a. d. physikalischen Staatslaboratorium in Hamburg. E. Kelter. Jenaer Studentleben. Mitteilungen a. d. Stadtbibliothek in Hamburg. Teyler's Genootschappen. (Fondation Teylerienne). Archives. 11, 3.
- Société Hollandaise des Sciences. Archives Neerlandaises. Sér. 2, 14.
- Heidelberg. Historisch-philos. Verein. Neue Heidelberger Jahrbücher. 16.
- Helsingfors. Finska Fornminnesföreningen. Museo Suomen. 14. (1907). 15. (1908). Tidskrift 19. 24. Geografiska Föreningen i Finland. Tidskrift. 1909.
- Societas pro fauna et flora Fennica. Acta. 24. 29—32. Meddelanden. 33—35. Festschrift Prof. I. A. Palmén gewidmet. Bd. 1—2.
- Societé Finno-Ougrienne. Journal. 14—16. Mémoires. 25. 26. 27, 1. 28.
- Sällskapet för Finlands Geografi. Fennia. 23—27. Socialstatistisk Atlas öfver Finlands Landskommuner 1901. Subkomiten för den obesuttna befolkningen. Undersökning. 3.
- Finska Vetenskaps-Societeten. Acta Scient. Fennicæ. 33—36. 37, 1. 5—8. Bidrag til kändedom af Finlands Natur och Folk. 64—66. Öfversigt af Förhandlingarne. 48—50. Hydrogr. biolog. Untersuchungen. 3—5.
- Finska Vetenskaps-sällkapet. Meteorologisches Jahrbuch für Finland. 2. (1902). Observation météorologiques. 1896—1898.
- Indianapolis. Indiana Academy of Science. Proceedings. 1907.
- Kassel. Verein für Naturkunde. Abhandlungen und Bericht. 52 (1907—1909).
- Kiel. Kommission zur wissenschaftlichen Un-

- tersuchungen der deutschen Meere und die Biologische Anstalt auf Helgoland. N. F. Abth. Helgoland. 9, 1. Abth. Kiel. 10. Ergänzungsheft.
- Kiew. Société des Naturalistes. Mémoires. 20, 3.
- Kjøbenhavn. Det kgl. Bibliotek. Aarsberetning. 1906—1909. Accessionskatalog. 1908.
- Conseil permanent international pour l'exploration de la mer. Bulletin trimestriel. 1906—1907. Partie Supplémentaire. 1907—1908. A—D. Bulletin statistique. 3. Publications de circonstance. 43—47. Rapports et Procès-Verbaux. 10—11.
- Den botaniske Forening. Botanisk Tidsskrift. 29, 2—4. 30, 1.
- Den naturhistoriske Forening. Meddelelser. 1908.
- Genealogisk Institut. Love samt Aarsberetninger. 1905—1907.
- Nyt genealogisk Institut. S. Elvius. Prof. Rektor Hans Jørgen Hansen og hans Slægt.
- Rigsarkivet. Kancelliets Brevbøger. 1588—1592.
- Det kgl. danske Videnskabernes Selskab. Oversigt over Forhandlingerne. 1908, 6. 1909, 1—5. Skrifter. Naturv. og math. Afd. 7. R. 6, 4. 7, 1. 8, 1—3. Hist. og filos. Afd. 7. R. 1, 3.
- Danmarks geologiske Undersøgelse. [Skrifter]. 1. R. 11. 2. R. 17—20. 23.
- Königsberg. Physikalisch-oekonomische Gesellschaft. Schriften. 49 (1908).
- Krakow. Académie des Sciences. Bulletin internat. Cl. Philol. Hist. & Philos. 1908, 6—10. 1909, 1—8. Cl. Math. & Natur. 1908. 9—10. 1909. 1—7. Catalogue of the polish scientific Literature. 8. 9, 1—2.
- Kristiania. Det Deichmanske Bibliotek. Bogfortegnelse. 17. Aarsberetning. 1908.

- Kristiania. Det statistiske Centralbureau. Statistisk Aarbog. 28 (1908). Arbeidsmarkedet. 5 (1907). 6 (1908). Meddelelser. 26, 10—12. 27, 1—10. Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling i April 1908, Tillæg. Norges officielle Statistik. 5. R. 73—95.
- Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring. Aarsberetning. 1908.
- Det norske meteorologiske Institut. Aarsberetning. 1907—1908. Bulletin. 1908. Jahrbuch. 1908. Nedbøriagttagelser. 14 (1908). Oversigt over Luftens Temperatur. 1907.
- Norges geografiske Opmaaling. Tjelsundet fra Balstadstrømmen til Græsholmen. Bilag til Generalkart B. 9. Kristiania Omegn. Bl. 3. 4. Topografisk Kart over Norge. L. 10. Hamarøy. 38. D. Nordre Fæmund. 9. D. Tønsberg. 46. B. Melhus. 38. A. Øvre Rendalen. M. 13. Sulitelma. Den norske Kyst. Specialkart. B. 41, 1. Fra Gjesingen til Halten. B. 64. Fra Værøy til Lofotodden.
- Det norske geografiske Selskab. Aarbog. 19 (1907—1908). 20 (1908—1909).
- Videnskabselskabet. Forhandlinger. 1908. Skrifter. 1908, 1—2. K. Maurer. Vorlesungen über altnordische Rechtsgeschichte. 4.
- Lawrence (Kansas). The Kansas University. Science Bulletin. 4, 7—20.
- Leipzig. Gesellschaft der Wissenschaften. Berichte. Math. phys. Cl. 60, 6—8. 61, 1—3. Phil. hist. Cl. 60, 4—8. 61, 1—2.
- Liverpool. The University of Liverpool. Institute of Archaeology. Annals. Vol. 1. 2.
- London. British Archaeological Association. Journal. N. S. 14, 3—4. 15, 1.

- London. The Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland. Man. 9.
- The Royal Archaeological Institute of Britain and Ireland. The archaeological Journal. 15, 4. 16, 1—3.
- British Museum. Guide to the Gallery of Fishes 1908. Guide to the Whales. 1909. Guide to the Races of Mankind. Guide to the Insects. Guide to the domesticated Animals. Guide to the Horse Family. Guide to the Elephants. W.G. Smith. Synopsis of the British Bacidiomycetes. Introduction to the Study of Rocks. 4 Ed.
- Linnean Society. Transactions. Zoology. 11, 1—5. 12, 4—5. The Darwin-Wallace Celebration. 1908.
- Society of Antiquaries of London. Proceedings. 2 Ser. 22, 1. Proceedings. General-Index. Ser. 2. vol. 1—20.
- Royal Society. Proceedings. Ser. A. 550—561. Ser. B. 545—552. National Antarctic Expedition. 1901—1904. Meteorology. Part 3. Report to the Evolution Committee. 4. Philosophical Transactions. Ser. A. 208. 209. Ser. B. 200.
- Viking Club. Saga-Book. 6, 1. Old-Lore Series. 11—19. Orkney & Shetland Old-Lore. 9. 10. Year-Book. 1.
- Lund. Universitetet. Acta. N. F. Afd. 1, 2—4. Afd. 2. 4.
- Magdeburg. Museum für Natur- und Heimatkunde. Abhandl. u. Berichte. 1, 4.
- Manchester. Manchester Museum. Owens College. Museum Handbooks. Weis: Chapters from the Evolution of Plants. Notes from the Museum. Report of the Keeper. 1908—1909.
- Manchester. Literary and Philosophical Society. Memoirs and Proceedings. 53.

- Manilla. Department of the Interior. Bureau of Science. The Philippine Journal of Science. A. General Science. 3, 4—6. 4, 1—2. 4. C. Botany. 3, 3. 6. 4, 1—4. Seventh Annual Report.
- Metz. Verein für Erdkunde. Jahresbericht. 26. (1907—1909).
- Mexico. Instituto Geológico de Mexico. Bolletin. 17. 26. Parergones. 2, 7—10. 3, 1—2.
- Missoula. University of Montana. Bulletin. 50—54.
- Mitau. Kurländische Gesellschaft für Literatur und Kunst. Sitzungsberichte. 1907. 1908.
- Montreal. Numismatic and Antiquarian Society. The Canadian Antiquarian and Numismatic Journal. 5, 4. 6, 1—3.
- Moscou. Société impériale des Naturalistes. Bulletin. 1907.
- München. K. Bayrische Academie der Wissenschaften. Abhandlungen. Kl. I. Bd. 24, 3. 25, 1. Kl. II. 33, 3. 24, 2. Erster Suppl. 1—6. Zweiter Suppl. 1. Kl. III. 24, 3. Sitzungsberichte. Math.-phys. Kl. 1908, 2. 1909, 1—14. Philos. philol. und hist. Kl. 1908, 7—11. 1909, 1—6. Festreden.
- . Ornithologische Gesellschaft in Bayern. Verhandlungen. 8 (1907).
- Nancy. Académie de Stanislas. Mémoires. 5.
- New Haven. Connecticut Academy of Art and Sciences. Transactions. 14, (pag. 59—290). 15.
- New York. Academy of Science. Annals. 18, 3.
- . The New York Botanical Garden. Bulletin. 1—20. 23.
- . American Museum of Natural History. Bulletin. 15, 2. 17, 5. 18, 2—4. 24. 25, 1. Memoirs. 9, 5—6. Index. Annual Report. (40) 1908.
- Nürnberg. Germanisches Nationalmuseum. Anzeiger. 1908, 3—4. 1909, 1—3.

- Ottava. Royal Society of Canada. Proceedings and Transactions. Ser. 3, 2.
- Geological Survey of Canada. Report. 1908. Section of Mines. Annual Report on the Mineral Industries of Canada for 1906—1908. R. W. Ells: The Geology and Mineral Resources of New Brunswick. H. Fletcher. Summary Report on Explorations in Nova Scotia 1907. Contribution to Canadian Palaeontology. 3. (4to). Report on tertiary Plants of British Columbia coll. by L. M. Lambe in 1906. Preliminary Report and Map of Gowganda mining Division 1909. E. Haanel: Report on the Investigation of an electric Shaft Furnace Domnarvarfvet Schweden. Report on the Whitehorse Copper Belt 1909. Catalogue of Publications. W. I. Wilson. Report on a Portion of Algoma and Thunder Bay Districts. D. B. Dowling. The Coal Fields of Manitoba etc. Young. A descriptive Sketch of the Geology, and economic Minerals of Canada. 21 geological Maps.
- Paris. Muséum d'Histoire naturelle. Bulletin. 1907, 7. 1908.
- Société d'anthropologie de Paris. Bulletin & mémoires. 9, 4—5. 10, 1.
- Société zoologique de France. Bulletin. 33, 8—10. 34, 1—8.
- Philadelphia. Academy of Natural Sciences. Proceedings. 60. 61, 1.
- American Philosophical Society. Proceedings. No. 188—191.
- Pisa. Società Toscana di Scienze naturali. Atti. Processi verbali. 18, 1—4.
- Pittsburgh. The Carnegie Museum. Annals. 5, 1—3. Founders day. 1908. 1909. Memoirs. 4, 3. Report. 12.

- Plymouth. Marine Biological Association. Journal. N. S. 8, 4.
- Prag. Böhm. Kaiser Franz-Joseph-Academie der Wissenschaften, Literatur und Kunst. Historický Archiv. Cislo. 30—35. Bibliografie České Historie. 4, 1—3. Filosofica Bibliotheka. 1, 2. Bulletin international. 12. 13. (1907, 1908). Rozpravy. Trída 1, Cislo 38. Trída 3, 23—28. Sbírka Pramenů, Skùpina 1, Rada 2, Cislo 7. Skùpina 2, 9—12. Winter, Zikmund. Remeslnictvo a Živnosti 16. věku v Čechách. (1526—1620). Velflik. Život a Pùsobeni Arch. Dr. Josefa Hlávky. Trühlar. Rukovet. (1 Svazek).
- Riga. Gesellschaft für Geschichte u. Alterthumskunde der Ostseeprovinzen Ruslands. Sitzungsberichte. 1908.
-
- Roma. Naturforscher-Verein zu Riga Katalog der Bibliothek. I. Korrespondenzblatt. 51. 52.
- Rotterdam. Reale Accademia dei Lincei. Atti. 1909. Memorie. Classe di scienze fisiche, math. e naturali. 5. Ser. 7, 1—10. Rendiconti. 1909.
- St. Louis. Nederlandsche dierkundige Vereeniging. Tijdschrift. 2. Ser. 11, 1.
-
- St. Petersburg. Academy of Sciences of St. Louis. Transactions. 16, 8—9. 17, 1—2. 18, 1.
- Missouri botanical Garden. Annual Report. 19.
- Académie impériale des Sciences. Bulletin. 5. Sér. 25, 3—5. 6. Sér. 1908, 18. 1909, 1—17. Mémoires. Sér. 8. Cl. hist.-philos. 8, 1—12. 9, 1. Cl. phys.-math. 18, 1—13. 19, 1—2. 20, 1—2. 21, 1—3. 22, 1—10. 23, 1—6.
-
- San Francisco. Laboratoire biologique. Bulletin. 10, 1—3.
- California Academy of Sciences. Proceedings. 3, 41—56.

- São Paulo. Museu Paulista. Catalogos da Fauna Brasileira. 2. Revista. 7.
- Schwerin. Verein für meklenburgische Geschichte und Alterthumskunde. Jahrbücher u. Jahresberichte. 74.
- Skara. Westergötlands Fornminnesförening. Tidskrift. 10.
- Stavanger. Stavanger Museum. Aarshefte. 1908.
- Stettin. Gesellschaft für Pommersche Geschichte und Alterthumskunde. Monatsblätter. 1908.
- Baltische Studien. N. F. 12.
- Stockholm. Svenska botaniska föreningen. Botanisk Tidskrift. 1—3.
- . Entomologiska föreningen. Tidskrift. 29.
- . Nordiska Museet. Fataburen. 1908. Redögörelse. 1907.
- . Statens Skogs-försöksanstalt. Meddelanden. 5.
- . Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi. Ymer. 1908, 4. 1909, 1—3.
- . Sveriges geologiska Undersökning. Årsbok. 1908.
- . Kungl. Svenska Vetenskaps-Akademien. Årsbok. 1909. Arkiv för Botanik. 8. 9, 1. Arkiv för Kemi, Mineralogi och Geologi. 3, 3. Arkiv för Matematik, Astronomi och Fysik. 5, 1—4. Arkiv för Zoologi. 5. Handlingar. 43, 7—12. 44, 1—5. Carl von Linné. Skrifter. 4. Meddelanden från K. Vet. Akad. Nobelinstutut. 12—15. Meteorologiska Iakttagelser. 50. Les Prix Nobel 1906. Lefnads-teckningar. 4, 4.
- . K. Vitterhets Historie och Antiquitets Akademien. Fornvännen. 1908, 5. 1900, 1—3. Antikvarisk Tidskrift. 18, 2.
- Strassburg. Kais. Universitet u. Landesbibliothek. 5 Dissertatser.

- Strengnäs. Södermanlands Fornminnesförening. Bidrag til Södermanlands äldre kulturhistoria. 14.
- Toronto. Canadian Institute. Transactions. 8, 2—3.
- Meteorological Service, Dominion of Canada. Monthly Weather Review. 32, 9—12. 33, 1—6.
- University. Studies. Physiological Series. 7.
- Papers from the chemical Laboratories. 74—85.
- Papers from the physical Laboratories. 24—31.
- Tromsø. Museum. Aarshefter. 29. (1906).
- Uppsala. Universitetet. Årsskrift. 1908. Förarbetena til Sveriges Rikes Lag. 8. Sveriges offentl. Bibliotek. Accessionskatalog. 22. Bulletin mensuel de l'Observatoire météorologique. 40 (1908). Bref och Skrifvelser af och till Carl von Linné. 3.
- Kungl. Vetenskapssocieteten. Nova Acta. 2, 1.
- Washington. U. S. Department of Agriculture. Yearbook. 1908.
- Department of Commerce and Labor. Coast and Geodetic Survey. Report. 1908.
- John F. Hayford. The Figure of the Earth and Isostasy from Measurements in the U. S. Hayford & Pike. Precise Leveling in the U. S. 1903—1907.
- Smithsonian Institution. Miscellaneous Collections. 52. (1792). (1813). (1860). Annual Report for the Year ending 30 June 1907.
- Bureau of Ethnology. Bulletin. 34. Annual Report. 26. (1904—1905).
- U. S. National Museum. Bulletin. 61. 62. 64. Contributions from the U. S. National Herbarium. 12, 1—3. 5—9. Proceedings. 33—35. Annual Report for the Year ending June 30, 1908.
- Library of Congress. Publications issued since 1897. Report. 1988.
- Washington. U. S. Naval Observatory. Synopsis of the Report ending 30 June 1908.
- U. S. Geological Survey. Geological Atlas.

- No. 151—159. Bulletin. 328. 335. 337. 338. 340.
343—359. 361—369. 371. 372. 376. 378. Professional Paper. 58—63. Water-Supply Paper. 219. 220. 222. Report. 29.
- Wien. K. K. Central-Anstalt für Meteorologie und Geodynamik. Allg. Bericht der im Jahre 1907 in Österreich beobachteten Erdbeben. Jahrbücher. 1907. (44).
- K. K. zoolog-botan. Gesellschaft. Verhandlungen. 58. (1908).
- Verein der Geographen an der Universität Wien. Geographischer Jahresbericht. 1906—1907. 1907—1908.
- York. Yorkshire philosophical Society. Annual Report. 1908.
- Zürich. Die antiquarische Gesellschaft. Mitteilungen. 73.
- Stadtbibliothek. Neujahrsblatt. 1909. (265).
- Naturforschende Gesellschaft. Vierteljahrsschrift. 53. 54, 1—2.
- Örebro. Nerikes Formminnesförening. Meddelanden. 4.